

'Het zijn gewoon digibeten'

Digitale communicatie was en is aan Hans en Wim Anker niet besteed, maar gelukkig was daar secretaresse Marianne Nicolai-Hendriks (66) die alles wat de advocaten moesten weten met liefde voor hen printte. Ze draait er niet omheen: „It binne gewoan digibeten. Se dogge neat mei ynternet. Dat kinne se ek hielendal net. Beide hawwe ek in âlderwetske mobile tillefoan. Gjin smartphone. Allinnich om te beljen en te sms'en.”

Nieuwe ontwikkelingen hebben de mannen ingehaald, stelt Nicolai. Processtukken worden bijvoorbeeld al een tijd in digitale, extra beschermde postvakken geplaatst. „Dy mocht ik der útfiskje”, zegt Nicolai, die de laatste jaren, tot haar pensioen in november, twee en een halve dag per week op het advocatenkantoor werkte. „De oare kollega's hienen der gjin nocht oan, mar ik hie my fersoeone mei de gedachte dat Hans en Wim dat sels net koenen.”

En dus zorgde Nicolai er voor dat honderden pagina's per week werden gedownload, opgeslagen, geprint en in de oude, tastbare postvakken van de Ankers gelegd. Op dezelfde manier ontfermde ze zich over het mailverkeer. Ook de invoering van het digitale dicteerapparaat was een ware beproeving, met name voor Hans Anker die zijn teksten tot een jaar of vier geleden nog op een cassettebandje insprak om die vervolgens door de secretaresses te laten uittypen. „Wy rêde it hjir wol mei”, zei hij dan.

Het zijn nu eenmaal mannen van traditie, stelt Nicolai die zo'n 22 jaar met ze samenwerkte. „Hast in bytsje autistysk. Dat sizze se sels ek. Op de jierlikse fakânsje yn Slenaken moatte se ek altyd deselde sliepkeamer hawwe.” Nicolai houdt vooral goede herinneringen. „Oeral binne ups en downs mar dochts sjoch ik yn it algemien werom op in gesellige tiid, benammen ek troch allegeare spontane aksjes fan Hans en Wim. Leuke dingen organisearje, dat koenen se hiel goed.”

Als er ijs lag bijvoorbeeld, konden de gebroeders zo maar zeggen: „De redens mar efkes meinimme freed, dan gean wy nei de Ulesprong.” Dat betekende, aldus Nicolai, dat Wim en Hans aan de bar zaten bij café De Ulesprong – „mei in bak snert en wat oars” – en dat de rest van de medewerkers buiten aan het schaatsen was. „Sa hawwe wy talleaze útsjes hân. Hiel goed foar de ûnderlinge bân. Al dy jierren wienen wy in ienheid. Absolút.”

'Vuile rat'

De inmiddels 91-jarige Jack Kooistra, oud-rechtbankverslaggever van het *Friesch Dagblad*, herinnert zich dat Wim Anker niet altijd even vleidend is geweest. „Ik denk dat het alweer een jaar of vijftien, twintig geleden is dat Wim tegen me zei: 'Je bent een vuile rat'. Een beetje gekscherend, denk ik toch wel. Voor mij voelde dat als een compliment. Ik ben in ieder geval geen mooiprater. Ik vermoed dat het ermee te maken had dat ik een beetje door de Ankers heen prikte. Ik had eerder in een interview gesteld dat het gladde praters waren. 'Jullie moeten bij de Haagse Komedie' heb ik ook gezegd. 'Dan word je meteen aangenomen.' Een cliënt van hun had nooit iets fout gedaan. Er werd te veel goed gepraat. Dat kan natuurlijk niet. Wim had dat het ergste. Hans was wat realistischer.” „Toch heb ik groot respect voor de Ankers want voor de rest zijn het natuurlijk voortreffelijke advocaten. Ik waardeerde hun juridische kwaliteiten heel erg. Ze wisten waar ze over spraken, kenden de wetteksten uit hun hoofd bij wijze van spreken. Daarnaast waren ze bijzonder sociaal ingesteld. Niet alleen voor hun cliënten deden ze een hoop, ook voor andere medemensen. Denk maar aan de feesten die ze in Akkrum organiseerden.”

'Totaal geen poeha'

Na een zitting in de Randstad gingen de Ankers graag even aan bij café-restaurant het Huis met de Pilaren in Bergen. Eigenaar Ad Besseling beschouwt de twee als vrienden. „De Ankers komen hier al een jaar of dertig denk ik. Even een jeneverdje. Dat kan ook, want ze laten zich rijden. De broers zijn gek op authentieke zaken zoals die van ons. Tafels met dikke, donkerrode tafelkleden. Het liefst met een brandplek er in. Er mag niks veranderen. Wim heeft altijd praatjes voor tien, Hans is wat introverter, maar beiden hebben totaal geen poeha, zoals collega strafpleiters die je wel eens op tv voorbij ziet komen. Hoogmoed komt voor de val. Kijk maar hoe het met Bram Moskowitz is afgelopen. Ik durf onze band rustig vriendschappelijk te noemen. Als er iets verandert in het privéleven van Wim dan belt-ie even, gewoon om te horen wat ik er van vind. Ook al stoppen ze nu als advocaten, die band zal blijven. Daar ben ik zeker van.”

'Alleraardigst, komisch en briljant'

De filmregisseurs Maria Mok en Meral Uslu maakten vier documentaires met Wim en Hans Anker. Wat is ze vooral bijgebleven? Maria: „We kennen Hans en Wim inmiddels dertien, veertien jaar. Ik herinner me onze eerste ontmoeting in Arnhem nog heel goed. In een café. Natuurlijk. Wij maakten een film over langgestraften en spraken met Wim die veel cliënten had in die categorie. Op een gegeven moment kwam Hans binnen. De wisselwerking tussen die twee. Altijd met een knipoog natuurlijk. Wat zijn dat voor mannen?, dachten we. Echt, we zaten met open bek te kijken, waren op slag verliefd. Alleraardigst, komisch en briljant. Uiteindelijk zijn we vrienden voor het leven geworden en hebben we samen de nodige jenever weggetikt.” Meral: „Mijn favoriete scène komt uit de documentaire *De verdediging van Robert M.* uit 2013. In een kamer vol opgezette beesten – de kamer van Wim – kregen we een soort wedstrijdje te zien: wie wist met welke eis het Openbaar Ministerie zou komen? Wim moest het opzoeken, Hans wist het uit zijn hoofd. 'Ik ben cum laude afgestudeerd', zei hij, 'Wim net niet'. Het is ontzettend leuk om te zien hoe ze elkaar prikkelen, uitdagen. Een spel dat je alleen maar bij tweelingen ziet. Zij gaan daarin veel verder dan gewone mensen, maar nooit écht te ver.”

'Geheimhoudingsplicht'

Eigenaar Rob Fischer van Hotel van der Werff op Schiermonnikoog weegt zijn woorden. De gebroeders Anker gaven sinds halverwege de jaren 90 regelmatig cursussen straf(proces)recht in het hotel. „De heren Anker en Anker zijn uiteraard bekend met de geheimhoudingsplicht. Het treft voor de gebroeders dat ik als uitbater van Hotel van der Werff in zekere zin ook geheimhoudingsplicht heb voor onze gasten. Wel kan ik melden dat we hier in het etablissement van vele instanties cursussen en bijeenkomsten hebben gehad, maar er komt niet een in de buurt bij de legendarische, dan wel beruchte cursussen van de heren Anker en Anker, die tot diep in de nacht doorgingen. Hier staat altijd een bed, een 'jonkje' en een kastelein voor hen klaar.”

>>

'Als de gebroeders Lumière'

Hans en Wim Anker zijn geen doorsnee juristen. Hun humor maakt het recht toegankelijker voor iedereen – en ik denk ook draaglijker voor de mensen die ze bijstonden. Maar die humor gaat wel altijd gepaard met buitengewone kennis en juridische creativiteit. Dat ze daarnaast echte Friezen zijn is mooi, maar ik bewonder toch vooral hun inzet om de vooroordelen over strafrechtadvocaten weg te nemen. En dat dit nodig is, blijkt wel uit die keren dat de ruiten van hun kantoor aan diggelen werden gegooid door mensen die kennelijk nog niet alles begrijpen van de rechtsstaat. Het belangrijkste is misschien wel dat ze, zonder zich te laten intimideren, steeds weer verdachten bijstonden van wie de schuld bij publiek en sommige media al vaststond. Mensen die door een deel van de maatschappij al bij voorbaat waren uitgestoten. Voor de broers geen glitter en glamour, geen uiterlijk vertoon. Het recht op de beste verdediging. Daar gaat het om. Met of zonder media. Met of zonder cliënten met een goedgevulde beurs. Hun onafscheidelijkheid is veelzeggend. Het komt op mij over dat Hans en Wim dit door dik en dun en in voren tegenspoed hebben vastgehouden. In hun handelen vullen zij elkaar aan als de gebroeders Lumière. Die broers gaven met de uitvinding van de cinematograaf het grote publiek een totaal nieuwe kijkervaring. Zo zie ik Hans en Wim Anker: door het recht toegankelijk te maken, laten ze het grote publiek het licht van het recht zien!

FERDINAND GRAPPERHAUS
(Demissionair minister van Justitie en Veiligheid)

Anker als enige en laatste hoop

Ook al was Wim Anker de advocaat van Ferdi E., de ontvoerder en moordenaar van mijn man Gerrit Jan, wij als familie vonden hem altijd zinnige en goede dingen zeggen, met respect naar beide partijen. En ook wij begrepen, dat een dader veel meer is dan die ene daad: een compleet mens.

Op een bepaald moment ontstond het idee om elkaar te gaan ontmoeten. Door een gemeenschappelijke vriendin in Friesland werd toen een lezing in Gaast georganiseerd, één door Wim, en één door mij. Het was mijn eerste en enige lezing hierover.

Beiden waren we ontroerd om elkaars verhalen te horen. Ook best uniek, want Wim had nog nooit samen met 'het slachtoffer' een lezing gehouden. Sindsdien hebben we contact gehouden en ben ik niet alleen hun vriendschap maar ook hun humor enorm gaan waarderen.

Mijn zoon Ronald Jan, met wie ik het veel over vergeving heb gehad, kwam er op een bepaald moment achter dat vroeger de drie-eenheid 'geloof, hoop en liefde' werd afgebeeld als kruis, anker en hart. Het woord 'anker' staat dus niet alleen voor standvastigheid en trouw, maar vooral ook voor hoop! En dat zijn de Ankers, meestal de enige en laatste hoop voor rechtvaardigheid en vrijheid voor hun cliënt. Het anker, midden tussen het vertrouwen en de liefde voor de goede zaak.

En niet heel toevallig passen hun voornamen ook prachtig: Hans (Johannes) betekent 'God is genadig, verzoenend' en Wim (Wilhelm) staat voor 'wilskrachtig en standvastig beschermer'. Wat wil je nog meer? Op deze manier wil je als cliënt beschermd worden, én uiteindelijk geleid worden naar verzoening en vergeving.

Uit eigen ervaring weet ik hoe belangrijk het is om uit de schuldvraag te stappen, uit de verhouding dader/slachtoffer, want niet alleen het slachtoffer maar ook de dader moet weer verder met zijn leven. Na verloop van jaren wilden we niets liever dat ook Ferdi E. thuis weer kerst kon vieren met zijn vrouw en kinderen, en weer volwaardig kon meedoen in de samenleving. In Hans en Wim had hij hiervoor het beste reisgezelschap dat je kunt voorstellen!"

HANK HEIJN-ENGEL

(De weduwe van Gerrit Jan Heijn die in september 1987 werd ontvoerd en vermoord.)

'Dizze mannen sil ik aanst misse'

Hans en Wim Anker maakten het officier van justitie Henk Mous (61) niet altijd gemakkelijk. Toch is er wederzijds respect. „Se wurkje as abbekaten fanút harren hert. Dat fyn ik sa moai.”

Mous was net een jaar officier van justitie toen hij zestien jaar geleden een brief ontving van Wim Anker. 'Edelachtbare heer', staat er in de aanhef. 'Namens het kantoor Anker & Anker wend ik mij tot u. In de *Leeuwarder Courant* van enige weken geleden las ik dat u tegen de inwoners van Workum en Ferwoude had gezegd: „Jullie zijn als een *pear domme hynders* over de boten gevlogen.” Op zich was dit wel een passende beeldspraak, doch wij wijzen er wel op dat een cliënt van mr. Tjalling van der Goot is veroordeeld toen hij een verbalisant de woorden 'dom hynder' toevoegde. (...) Mocht u door deze uitspraak, gedaan ter terechtzitting van de politierechter te Leeuwarden in de (juridische) problemen komen, dan kunt u te allen tijde contact opnemen met een advocaat van ons kantoor.'

Mous heeft de brief altijd bewaard omdat hij die typerend vindt. „Der sit humor yn mar ek respekt. Sa koe ik ek mei hun omgean as der ris wat wie. Mei each fansels foar ús ferskillende posysjes.”

Tekenend is ook, aldus Mous, de houding die de Ankers altijd aannemen tegenover de rechtbank. „Altyd meitsje se dy bekende bûging. Der binne noch in pear abbekaten dy dat dogge, mar by de Ankers komt it echt oprjocht oer. Der hast it wer: respekt.”

Tegelijkertijd halen de advocaten volgens de officier altijd alles uit de kast om de belangen van hun cliënten te behartigen. „En dan fjochtsje se like hurd foar in lytse winkeldief dy't in fleske bier stellen hat as foar de grutte jonges.”

Beide mannen maakten het Mous en zijn collega-officieren niet altijd gemakkelijk. „Altyd hienen se in izersterk ferwar. Faak tocht ik: *jeetje*, in Anker, no moat ik my ekstra goed tariede. Der binne ek abbekaten dêr't ik fan tink: dêr hast him wer, dan wyt ik it wol. Mar dat ha ik by de Ankers noch noait hân.”

De eeneiige tweeling heeft niet alleen aandacht voor de juridische kant, maar nadrukkelijk ook voor de menselijke kant, concludeert Mous. „Se wurkje as abbekaten fanút harren hert. Dat fyn ik sa moai. Ik kaam de Ankers faak tsjin by tbs-saken en dan seach ik dat gewoan. Efkes de hân op it skouder fan dy tbs'er dy't al sa lang fêst sit. Dat is gjin show. Dat is oprjochte belutsenheid en dêryn ferskille de Ankers fan in protte oaren. Dizze mannen sil ik aanst misse, hûndert prosint wis.”

'It binne sfearmakers'

Het zal best even wennen zijn voor chauffeur Tom Binnema. Zo'n twaalf jaar reed hij met Wim en Hans Anker het land door. „De oaren binne net saai, mar de Ankers stekke krekt wat mear boppe it meanfjild út.”

Voor de foto heeft Binnema de Audi A6 nog maar even door de wasstraat gehaald. Hij kijkt door de achteruitkijkspiegel naar de lege zitplaats rechts achterin. Het favoriete plekje van de Ankers. Als ze samen meereiden moest Hans zich schikken, aldus Binnema, want Wim was, meer dan zijn broer, gehecht aan gewoontes. De chauffeur lacht: „Der foel net oan te toarnen.”

Overall en nergens zijn ze tezamen geweest. Van Schiermonnikoog tot Antwerpen. Voor strafzittingen, lezingen, cursusmiddagen of een bezoek aan een cliënt. Op de heenweg was de sfeer meestal redelijk serieus. Na de uitwisseling van de laatste nieuwtjes bereidden de advocaten zich bijvoorbeeld nog wat voor op een strafzitting, pleegden telefoontjes of lazen de krant. Als het maar even mogelijk was werd op de terugweg een café aangedaan voor een hapje en een drankje. Binnema had de Misset Café Top 100 altijd binnen handbereik. „Hoe swier in sittingsdei ek wêze kin, it bliuwe minsken dy altyd de sinne yn it wetter skinen sjogge.”

Overall werden de Ankers volgens de chauffeur met open armen ontvangen. Alhoewel, één keer, op Urk, was de sfeer eerst toch wat grimmig. Wim Anker en zijn collega Tjalling van der Goot hadden een intensieve zitting gehad: de Amsterdamse zedenzaak met hun cliënt Robert M. „Daar heb je die pedo-advocaten”, brulde een man aan de bar. Hij werd direct op de vingers getikt door de kasteleinsse. Er bleken ook nog twee ex-clieënten in het café te zitten. „Doe hat Wim mar in rûntsje jûn en doe wie it ek wer klear.”

Als de gebroeders de nodige jenevertertjes hadden geconsumeerd, wilden ze op de terugweg nog wel eens collega's bellen met de mededeling: „We hebben een liedje ingestudeerd. Let je goed op? Hier komt het.” Binnema zong dan uit volle borst mee. Altijd hetzelfde liedje: „Ik weet een donkerbruin cafeeetje, daar staan de klanten in de rij, want aan de tap staat blonde Greetje, daar is Brigit Bardot een ouwe tante bij.”

Het zal best even wennen zijn zonder de Ankers, denkt Binnema, die gewoon in dienst blijft bij het advocatenkantoor. Nooit meer de enthousiast tappende vingers van de tweelingbroers op zijn schouders. „It binne sfearmakers. Se hawwe in protte kleur jûn oan myn wurk.”

Efkes de hân op it skouder fan dy tbs'er

